

Силабус курсу:

СЕМІОТИКА В ДИЗАЙНІ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	022
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д-р культурології, проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

smolina@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-099-349-24-55

телефон

Skype:

bS6I864v1z1V

месенджер

324ГК, за розкладом

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Метою викладання дисципліни є знайомство майбутніх дизайнерів з поняттям знакових систем, символів, знаків, з прикладами їх використання в дизайні та шляхами їх інтерпретації.

Метою лекційних занять з дисципліни є навчити майбутніх дизайнерів розуміти прихований зміст, що міститься в дизайнерських роботах минулого та сучасності; набути розуміння роботи графічного дизайнера як комунікативної діяльності, що базується на використанні знакових систем різного характеру.

Метою самостійної роботи за дисципліною є знайомство зі зразками дизайнерських робіт, знаками та символами, що в них містяться, та фаховою літературою з дисципліни.

Предметом дисципліни є: загальні закономірності, види, типи, норми знакових систем; знакові системи, символи та образи, що використовуються в сучасному дизайні та вживалися в дизайні минулих десятиліть.

Завдання дисципліни – сформувати у майбутніх дизайнерів вміння повідомляти споживачеві інформацію, використовуючи знаки та символи в процесі створення дизайнерських проєктів; сприяння формуванню професійного мислення на основі засвоєння спеціальних термінів та понять.

Вивчення курсу необхідне задля по можливості вільної орієнтації в розмаїтті знаків та знакових систем сучасного мистецтва та культури, інтерпретації явищ мистецтва та культури та використанні набутих знань у власній творчості.

Результати навчання:

Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проєкту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проєктних вирішень.

Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

Генерувати ідеї та розробляти інноваційні мистецькі проєкти.

Передумови до початку вивчення:

Знання з філософії, історії мистецтва в обсязі бакалаврської програми.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності в галузі графічного дизайну.

Здатність орієнтуватись у етапах розвитку художньої культури, видах, стилях, концепціях та мовах мистецтва.

Здатність використовувати базові уявлення про теорію комунікації, основи семіотики для формування вербальних та візуальних повідомлень.

Здатність володіти фаховою термінологією, теорією та методикою дизайну.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) За формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Семіотика як наука.	денна 2/0/2 Заочна 0,2/0/0,2	Предмет семіотики, основні категорії, поняття і концепції. Функції семіотики. Знакова природа інформації. Різноманіття комунікативних (інформаційно-семіотичних) процесів в природі та суспільстві. Призначення і можливості семіотики. Визначення та будова знаку.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
2.	Коротка історія розвитку семіотики. Принципи класифікації знаків. Типи знакових систем.	денна 4/0/4 Заочна 0,4/0/0,4	Дискусія про природу імен в Давній Греції. Діалог Платона «Кратіл» (1У в. до н.е.). Ч.С.Пірс, засновник семіотики Нового часу. Семіотика Ф.де Соссюра. Ч.Моррис «Основи теорії знаків». Семіотика в західноєвропейському структуралізмі. К.Леві-Строс, Р.Барт, М.Фуко, Ж.Дерріда, У.Еко. Визначення знаку та його сутність. Властивості та структура знаків.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Текст як семіотична проблема. Світ людини як система культурних кодів. Семіотичний простір міста	денна 2/0/2 Заочна 0,4/0/0,4	Складні знаки. Знаки-артефакти. Образи. Емблеми. Алегорії. Поняття тексту з точки зору семіотики. Три виміри семіотичного тексту. Семіотична природа людської комунікації. Контекст повсякденного простору. Простір і час як знаковий код культури. Семіотика Венеції. Місто як спектакль. Семіотика Києва. Київ як текст культури	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Принципи семіотичного аналізу творів мистецтва та графічного дизайну.	денна 2/0/2 Заочна 0,2/0/0,2	Рівні сприйняття художнього тексту та його інтерпретація. Три комунікативні фази сприйняття художнього тексту. Поняття інтерпретації та її закономірності та процес. Інтерпретація та розуміння.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Художні семіотики видів мистецтва та дизайну	денна 2/0/2 Заочна 0,4/0/0,4	Історія мистецтва як розвиток і взаємодія художніх мов. Художні семіотики рухів людини: танок, гра акторів, пантоміма, цирк. Семіотика звуків та музики. Семіотики художнього зображення. Семіотики майстерного слова: поезія, проза, епос, лірика, драма. Мова ландшафтного дизайну, промислового дизайну.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
6.	Семіотика видів графічного дизайну. Семіотика реклами.	денна 2/0/2 Заочна 0,4/0/0,4	Складові мови видів графічного дизайну. Аналіз семіотичної ситуації на конкретних прикладах дизайнерських робіт минулого і сучасності. Реклама як семіотичний простір. Аналіз рекламної продукції на предмет її семантичного наповнення.	Підсумковий тест

Рекомендована література

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. Київ : Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2004. 118 с.
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Jean_Baudrillard/Symuliakry_i_symuliatsiia.pdf
2. Гундорова Т.І. Транзитна культура. К.: Грані-Т, 2013.
3. Денисова Т.Н. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири. Слово і час. 1995. № 2.
4. Ділі Дж. Основи семіотики. / Перекл. з англ. та наук. ред. Анатолій Карась. Львів : Арсенал, 2000. 252 с.
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Deely_John/Osnovy_semiotyky.pdf
5. Зражевська Н.І. Використання семіотичного методу в аналізі медіакультури. 2013.
URL:<https://core.ac.uk/download/pdf/144557197.pdf>
6. Еко, Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004.
7. Енциклопедія постмодернізму. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.
8. Лімборський І.В. Світова література і глобалізація. Черкаси: Брама Україна, 2011.
9. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 120 с.
URL:<https://studfile.net/preview/7195287/>
10. Свасьян К. А. Проблема символа в современной философии. Ереван, 1982
11. Семіотичний аналіз явищ культури: Монографія. К., Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2021.
12. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996.
13. Ткач Л.М., Клименкова В.О. Семіотичний аспект маніпуляції свідомістю через рекламу та засоби масової комунікації. 2016. Електронний ресурс:
URL:<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/1/75.pdf>

Додаткова література

1. Гадамер Х.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики. М, 1988.
2. Кассирер Э. Философия символических форм. Т. I: Язык. М., СПб., 2002.
3. Кассирер Э. Философия символических форм. Т. 3: Феноменология познания. М., СПб, 2002.
4. Мак-Люси М. Галактика Гутенберга. Становлення людини друкованої культури. М., 2001.
5. Панофски Э. Готическая архитектура и схоластика // Богословие в культуре Средневековья. М., 1992.
6. Тернер В. Символ и ритуал. М., 1983.
7. Юнг К. Г. Человек и его символы. СПб., 1991.
8. Bachelard G. L'Eau et les Rêves. Paris, 1992.

Методичне забезпечення

1. Навчальний курс «Семіотика в дизайні» в Е-кампусі СНУ ім. В. Даля на платформі MOODLE.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не користуються мобільним телефоном (та іншими пристроями) та навушниками для прослуховування (споживання) будь-якого контенту (інформації);
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.